

הצורך בהכרעה צבאית על החמאס

הלל פריש

BESA Center Perspectives Paper No. 57, January 12, 2009

<http://www.biu.ac.il/SOC/besa/perspectives57.html>

מאז ההתנתקות, תוך זמן קצר יחסית, השיג החמאס שיפור רב ביכולתו לפגוע בישראל. כל פגיעת גראד באשדוד ובבאר שבע ממחישה זאת. טווח הפגיעה גדל מ-12 ק"מ ל-40 ק"מ לפחות.

משמעות שיפור יכולות השיגור ברורה: תוך שנתיים ואולי אף פחות, יוכל הארגון לשתק את שדה התעופה בן-גוריון, נמל התעופה הבין-לאומי הבלעדי כמעט של ישראל. מספר קטיושות, אפילו בקרבת מקום, יביאו להפסקת הפעילות של חברות התעופה הזרות. תהיה זאת פגיעה קשה ביותר בכלכלה הישראלית, מדובר בסכנה אסטרטגית של ממש.

משמעות שיפור היכולות הבליסטיות של החמאס גדולה אף יותר. מאז הכיבוש האמריקני בעיראק והסרת הכוח המאזן מול איראן קיימת תחושה, בעיקר בקרב אויבינו, שהפונדמנטליזם גואה ומנצח. איראן האסלאמית הקיצונית וזרועותיה, חזבאללה והחמאס בעליה, ואילו כוחן של ארצות הברית, ישראל והמדינות הערביות המתונות, בירידה מתמדת.

העובדות מאחורי תפיסה זו ידועות: איראן ממשיכה בתכנית הגרעין שלה; בן לדן עדיין מסתובב חופשי; האחים המוסלמים נחלו הצלחה יחסית בבחירות האחרונות במצרים ב-2005; ישראל ניהלה מלחמה לא מוצלחת נגד חזבאללה ב-2006; החמאס הביס פוליטית וצבאית את הרשות הפלסטינית ביוני 2007 והשתלט על עזה; כוחות החמאס פרצו את גבול עזה-מצרים בינואר 2008 והראו את אזלת ידם של המצרים; ובאביב 2008 הביס חזבאללה את ממשלתו של חנא סניורה בלבנון. רחוק יותר אבל בעל משמעות בקרב הציבור דובר הערבית – הכוחות האסלאמיים הקיצוניים הביסו את הכוחות המתונים בסומליה. שרשרת הצלחות זו תורמת לתחושת האופוריה של הקיצוניות האסלאמית. אין פלא שהמדינות הערביות המתונות, ועמן ארצות הברית ומדינות אירופאיות רבות, רוצות ומצפות שסכנה את החמאס שוק על ירך במהלך מבצע זה.

הסכנה מפיתוח כוחו הצבאי של החמאס והמשך ההצלחות האסלאמיות מצביעות על מה צריכה להיות מטרתו העיקרית של צה"ל במבצע – פגיעה גדולה ביכולות הארגוניות והצבאיות של החמאס ויצירת תדמית שישראל ניצחה אותו באופן מוחשי.

הכרעה מחייבת כניסה לעזה ולמחנות הפליטים. במבצע "חומת מגן" ב-2002 כבש צה"ל את ערי הגדה המערבית ונכנס למחנות הפליטים. צה"ל הצליח במבצעת להפחית את הטרור מיהודה ושומרון ב-95 אחוז. מדינית, הביא המבצע להכרה מוחלטת בקרב הרשות שאין כבר אופציה של טרור. אפשר לומר שהשקט ביהודה ושומרון במהלך המבצע הזה הוא תוצאה של אותה הכרעה במבצע "חומת מגן", ושל הכלת החדירות הבלתי פוסקות שצה"ל מבצע מאז ביהודה ושומרון.

הכרעה צבאית צריכה להתבצע ולהיראות. חייבים לראות מאות אנשי חמאס שבויים ואת כניעתה של לפחות חלק מההנהגה, תוך שהם מרימים דגל לבן של תבוסה. ישראל צריכה להזים שוב את האמונה שהיא חוששת להיכנס ולהלחם בשטחים בנויים. צה"ל חייב להוכיח שאין בונקר בעזה שידו לא מגעת לשם.

הכרעה כזו תוכל לשכפל את ההישגים של הניצחונות הצבאיים בעבר : במלחמת ששת ימים חדרה ההכרה בקרב מדינות ערב שאי-אפשר למחוק את ישראל במלחמות. מבצע "חומת מגן" המחיש לפתח ולרשות שגם הטרור לא יכריע את ישראל.

יש לנו היום הזדמנות פז להתחיל תהליך כזה בקרב אויבנו האסלאמיסטים הקיצוניים, אשר מהווים אולי את החזית האחרונה שמסרבת להשלים עם קיומה של מדינת ישראל.

השאלה היא האם יהיה להנהגה שלנו האומץ ליטול את היוזמה. חיילנו בסדיר ובמילואים, וגם העורף, בוודאי מצפים לכך.

פרופ' הלל פריש הוא חוקר בכיר במרכז בס"א ומומחה בנושא הפלסטיני.